

Leerrede over Mattheüs 10: 37 en 38, uitgesproken op Woensdagavond 24/08/49 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 89: 9

Lezen - Mattheüs 10

Voorrede.

In de 89e Psalm, waaruit wij zo-even een vers zongen, lezen wij onberijmd: "Ik heb hulp besteld bij een held." Het is een helder en eenvoudig woord, maar daar wij verdorven schepselen zijn, verduisterd van verstand en oordeel, maken wij onwillekeurig ook hier een verkeerde toepassing van.

Die hemelse Majesteit, heeft hulp besteld bij een Held, bij Jezus Christus, die een Held genoemd wordt. Daar gaan wij soms zó van oordelen: dan moet ik in de eerste plaats alles doen wat ik kan om zalig te worden. Want ja, dat gaat zó maar niet! In Gods Woord staat wel beschreven dat de mens zó diep verdorven en gezonken is, dat hij zelfs onbekwaam is tot enig geestelijk goed, maar in alle geval, wij oordelen er toch zo over, dat wij zelf alles moeten doen wat wij kunnen, en dat het tekort dan door Jezus Christus wordt aangevuld, en dat daartoe de hulp is die God bij die Held besteld heeft.

Doch dan zullen wij ervaren, dat wie het meest werkzaam is om alles te doen wat in zijn vermogen is, om in een betere staat te geraken, zichzelf op te werken om Gode aangenaam en waardig te zijn, dat diens hart zo koud en gevoelloos wordt, zo doods, ja wij kunnen er zelfs niet de minste warmtegloed en leven in gewaarworden, noch minder verwekken. Is dat een vreemd verschijnsel? Neen! Waarom niet? Omdat wij doen wat God ons niet gebiedt. Wat vraagt Hij dan wel van ons in Zijn Woord? Dat wij ons onder onze zonden zouden vernederen. Hij wil van ons, dat wij zouden aanpakken, dat wij een onderwerp zijn van verderf, zonde, ellende, tegenstand, vijandschap, hoogmoed, rebellie. Wat huist er niet in dat kleine mensenhart!

Dat wij openbaar zouden worden als schepselen die vanaf onze hoofdschedel tot onze voetzool toe geheel en al verdorven zijn, en daarbij in een gans onbekwame staat zijn om daar wijziging in aan te brengen, opdat in ons hart de noodzakelijkheid zich zou gaan uitspreken dat een Ander, Die daartoe bekwaam is, ja Die er ook toe verordineerd is, dat alles zou doen.

Want God heeft die eer aan Zijn Zoon gegeven, Die Hij van eeuwigheid gezalfd heeft met de Heilige Geest tot de hoogste Profeet en Leraar, om onze verduisterde zinnen te verlichten alsmede tot enig Hogepriester in verzoening en om alle zaken tussen ons en Hem te richten, alsook tot eeuwig en wettig Koning, Die door Geest en Woord regeert, en bij de verworven verlossing beschut en behoedt. Daarom kan God van òns geen werk aannemen. Want, dan gaan wij staan op een plaats waar wij niet behoren te staan. Die heeft God Zijn Zoon toegekend, dat Hij ons diene door Zijn Geest en genade. Daartoe is Hij Leraar, Hogepriester en Koning.

Hij wil van ons, dat wij ons onderwerpen wat wij zijn en wat Hij van ons in Zijn Woord heeft doen beschrijven. En, dat is niet veel moois hè! Wij mogen onszelf wat zoeken op te werken, maar wat beschrijft God een mens door zijn val in Adam toch in een lage staat. Als een mens het gedaan had, nu ja, het was om woedend te worden. Maar nu heeft God Zelf het zo laten beschrijven.

Als men met wat vroomheid bezet is, dan zegt men: "Ja hoor eens, in opstand komen tegen God, dàt màg niet!" Maar, wat woont er niet in het hart, wat geen mens ziet? Wel als met gebalde vuisten staan tegenover God, de Almachtige, daar wij ons niet willen onderwerpen!

Als wij ons onze staat van zonde en verderf niet onderwerpen, wordt er nooit plaats in ons gewrocht voor Christus en de genade. Dan kunnen wij blijven redeneren over de waarheid, over Paulus, Petrus en wat er geschreven staat, maar wat geniet ik persoonlijk, in mij? Dan ga ik leeg en ontbloot.

Wat ik u dan bidden mag: laten wij acht geven op Gods Woord en getuigenis, en laat - in plaats van een beter mens te worden - dít onze bede zijn: "Wilt Gij mij de eer aandoen, o God, om mij te ontdekken zoals Gij al Uw ware volk door de eeuwen heen ontdekt hebt en hen hebt doen kennen, wat zij in Adams val geworden zijn." Speurt de Schriftuur na, en gaat het aanmerken als een onderscheiding, als grote liefde, zo Hij ons doet kennen wat wáár is, en wat in Zijn troon en voor Zijn aangezicht geldt.

Want het loopt er slechts over: hoe ben ik bij God en in Zijn troon bekend. Wat mensen van mij zeggen, dat verdiept of verdroogt aan de zaak niets, maar straks komt de dood en staan wij in het gericht van God. God heeft het eerste woord gesproken, Hij spreekt ook het laatste woord, en dan valt alles weg wat van de mens is.

Als dan de Schrift alles onder de ongehoorzaamheid heeft besloten, daarbij dus inbegrepen het beste werk van de mens, dan kunnen wij alleen zalig worden door Jezus Christus, Die een Held genoemd wordt, Die dood, graf en hel heeft overwonnen. Die in de diepste diepte van onze staat kwam, ja in ons oordeel kwam, om dat uit te brengen tot overwinning.

Ik vraag dan ook uw aandacht voor het Woord, voor een getuigenis van Jezus Zelf. Zoeken wij echter vooraf Gods aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst.

Het woord waartoe wij uw aandacht vragen, vindt u in het 37e en 38e vers uit het ons zo-even gelezen 10e hoofdstuk uit het Evangelie van Mattheüs, waar Gods Woord aldus luidt:

37. Die vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig; en die zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig.

38. En die zijn kruis niet op zich neemt, en Mij navolgt, is Mijns niet waardig.

Laten wij nog vooraf zingen uit Psalm 119: 3

Och, schonk Gij mij de hulp van Uwen Geest,...

Leerrede:

Uit het ons zo-even gelezen hoofdstuk hebben wij kunnen horen, hoe Jezus Zijn discipelen uitzond: hen onderrichtte hoe zij moesten gaan, welke zwarigheden hen zouden wedervaren, alsook waarmede zij zich moesten troosten en konden troosten en wat de uitkomst daarvan zou zijn.

Laat ons nu inzonderheid hierop letten, dat, hoe heerlijk en hoe verheven de Evangelieleer ook is, wij nochtans geheel en al worden opgevraagd. Het is dus met de Evangelie- en genadeleer niet zó gesteld, dat wij hier ons gewone leventje kunnen leven, en dat er bij God zulk een liefde is, dat Hij ons dan hier, in onze belangen en behoeften enz., ook nog wil schenken en toeschikken. Neen! Als wij er zo over oordelen, werkelijk, dan zijn wij fout.

Wij begonnen hier een woord van Jezus Zelf te lezen. Dat betreft niet slechts deze of gene, maar allen die een discipel van Jezus wensen te zijn en deelgenoot in de weldaden en zegeningen die Jezus Christus aanbrengt, en ons schenkt en toepast. Immers, ik begon te lezen: "Die vader of moeder liefheeft boven Mij is Mijns niet waardig." Wat ligt daarin vervat?

Toch dit, dat Jezus met Zijn gezegende en liefdevolle genadeleer niet zó handelt, dat Hij ons ontslaat van de reine eis van de Wet, die ons zegt dat wij God boven alles moeten liefhebben en onze naaste als onszelf.

Gij moogt zeggen: "Welke kant gaat gij met deze woorden uit, daar gij over de Wet begint?" Nu, Jezus heeft toch gezegd: "Ik ben niet gekomen om de wet of de profeten te ontbinden, maar om die te vervullen". Hij doet dus niet zó met de Wet: leg die maar aan de kant, want, kijk, Jezus is Zaligmaker, en o, dat Evangelie! Neen! Want Jezus is Eénswezens met de Vader; en als de Schriftuur ons nu leert, dat God de Vader als de eerste Persoon in het Goddelijk Wezen, de plaats des Rechters inneemt, en dat wij als Zijn schepselen schuldig staan voor Zijn Majesteit, maar ook verantwoordelijk als schepselen Gods, de eis op ons hebben liggen, dat wij God boven alles zouden liefhebben en de naaste als onszelf, dan doet Jezus daar niets van àf.

Want toen men Jezus vroeg, wat het eerste en het grote gebod is, gaf Jezus Zelf deze uitleg: God lief te hebben boven alles, en de naaste als zichzelf en dat aan die twee geboden de ganse wet en de profeten hangt. Daaruit blijkt dan, dat Jezus Eénswezens is met de Vader. Daar God in Zijn reine en heilige Wet van ons eist, handelt Jezus niet buiten de Vader om, noch tegen de Wet, maar eert Zijn Vader en ook de goddelijke Wet.

Daar Jezus dat doet, zo zegt Hij, dat Hij de eerste en de hoogste plaats bij ons moet hebben. Denk eens in: boven vader, boven moeder, boven zoon en boven dochter. Daarin ligt dus begrepen: het naaste, het liefste dat wij hier op aarde hebben. Wij leggen daar de nadruk op, omdat het tegen de wet der natuur zou zijn, als wij onze vader, moeder, zonen, dochters niet in waarachtige liefde zouden beminnen.

Immers, het is geheel volgens de wet der natuur, dat, al zijn wij verdorven mensen, de natuur uit kracht van schepping teweeg brengt, dat men natuurlijke liefde heeft voor vader, moeder, zoon en dochter. Als dat er niet is, dan is het tegen de rede, tegen de natuur. Het is zelfs met de dieren des velds nog zo gesteld, dat de natuurlijke liefde als bij instinct openbaar wordt. Als dat dan zo bij de dieren is, laat dan staan bij de mens!

De liefde van ouders tot kinderen is een teer punt. Nu gebruikt Jezus hier dit tere punt en zegt dat Hij de eerste en de hoogste plaats bij ons moet hebben. Wij mogen en moeten dus vader, moeder, zoon, dochter liefhebben, maar Hij zegt: daar behoort Ik boven te staan.

Staat Hij daar bij ons van nature boven? Neen! Waarom niet? Wij zijn van nature geneigd God en onze naaste te haten. Er woont in ons geen liefde tot God, en ook niet tot de naaste. Het is er niet. Zoek maar, ga het hart maar eens na. Bij de mens is een natuurlijke liefde tot ouders en tot kinderen ingeschapen, maar er is niet de liefde zoals die er behoort te zijn. En tot onze Schepper? Evenmin! Waardoor? Door de zondeval, waardoor wij zó vervreemd zijn van God, onze Schepper, dat wij Hem niet kennen.

Wij hebben zelfs, daar wij in zonde zijn ontvangen en in ongerechtigheid geboren, niet enig gevoel voor God, zijn zó van Hem vervreemd, dat (onbekend maakt onbemind) al horen wij er over spreken, het alles als buiten het hart omgaat. Want dat hart is als een bolwerk van zonde, van verderf en van de macht van satan.

"Maar", mocht iemand zeggen, "het kan toch wel bijvoorbeeld in deze zin zijn, dat, als er gesproken wordt over de grote liefde van God, ook wel over de liefde van Christus, het gemoed werkelijk bewogen wordt?" Ja zeker, want wiens hart wordt onder de rechte verkondiging van het Evangelie niet eens bewogen, zodat hij zelfs tranen stort? Die dingen gebeuren toch? Doch dat kunnen gemoedsaandoeningen zijn, die nochtans buiten het hart omgaan, omdat dat hart als een bolwerk is van de zonde en van de macht des satans.

Zeer helder en klaar beschrijft Bunyan dat in het boekje van "De Heilige oorlog." Satan in stad Mensenziel, en dáárbuiten - niet er in, maar buiten de muur! - de Zoon van El Schaddai: Immanuël. Wanneer zij tegen de stad optrekken om die in te nemen, dan is Diabolus werkzaam om alles op te zetten: "Denk er om dat je je niet overgeeft; want als je de poort open doet, dan zal je er van lusten, de straf ligt al klaar!" En, wat doet men? Wel, met kracht en geweld staat men aan de zijde van satan om Immanuël buiten de deur te houden. Zó is de staat van een mens geworden door de zonde. Het is wel vreselijk, maar het is niet anders! Nu kan het gemoed soms geroerd worden. Er is nog een gedicht waarin voorkomt:

Ik deed als Jeruzalems dochters weleer;
ik weende om de pijn van mijn lijdende Heer',
En dacht er niet aan, dat ik zelf door mijn schuld
Zijn kroon had gevlochten, Zijn beker gevuld.

Dus er kunnen zelfs tranen worden geweend om Christus' lijden! Dat deden de dochteren van Jeruzalem ook, maar er was niet, wat er nodig was: een rechte zelfkennis. Nu is ons onmisbaar nodig, dat wij de staat van ons hart leren kennen. Niet dat wij eens gaan begrijpen dat de mens niet deugt! Neen, dat niet, daar begrijpt de één voor de ander soms wel wat van. Want hiervan kunnen wij lezen, wij hebben de Bijbel, rede, verstand en oordeel, wij kunnen horen spreken door degenen die genadelicht, kennis en ervaring hebben, dus er is van alles en nog wat. Maar wij bedoelen wat anders, namelijk dat er rechtstreeks openbaar wordt - dat wij ingeleid worden - in het verderf van ons eigen hart, wat er in ons huist, wat wij schiep hebben. Zullen wij daarop letten?

Dat is en blijft altijd het eerste stuk van het zaligmakend werk en van de genadeleer: het kennen hoe groot mijn zonde en ellende zijn! Want als ik nu mijn zonde en mijn ellende niet leer kennen, dan kan ik dóórgaan in de gewone natuurstaat waarin ik ben: zonder God en buiten God. Maar ontdekt zich hoe die Majesteit in de hoogste hemelen mij beziet -- dat Hij mij aanziet als een schepsel dat als een blad van de boom van Hem is afgevallen, in een staat van vijandschap, waar moest wonen de hartelijkheid omtrent Zijn Majesteit, waar uit het hart moest opwellen en opborrelen de liefde tot God en de naaste, gelijk water uit een bron of fontein -- dan zal ik zien de staat van mijn hart; een warboel van zonde, van verderf, van vijandschap, van goddeloosheid en allerhande ellende.

Dan wordt ik gewaar, daar de boze bij God niet kan verkeren, dat God met zo'n mens als ik ben, niet te doen kan hebben, daar kan Hij geen gemeenschap mee maken, dat brengt mijn staat met zich mee. Och, dat God gave dat een ieder daar een portie van had! Wat zou er veel wegvallen in het godsdienstig en protestants Nederland van verzen en teksten en omstandigheden waarop men leunt en steunt, van te denken in de gunst van God te delen!

Maar wij moeten onze zonden leren kennen, opdat wij zouden bekennen: ik ben in ongunst, want mijn zonden verwekken Zijn Majesteit tot toorn, daar kan Hij niet mee delen. Als Hij het zou doen, dat zou tegen rede zijn, dat kàn niet. Opdat onze zonden het ons bitter zouden gaan maken, het hart gaan raken en dat wij gaan bemerken: wat er moest zijn, is er niet, en wat er niet moest zijn, is er, volop. Dus, dat er bij ons een volledige tegenstelling is. Wij bij onszelf geen raad, geen uitweg weten, niet weten wat wij moeten beginnen.

Gij mocht zeggen: "Maar dat is toch nogal wat, om zo ten einde raad bij onszelf te zijn." Ja, maar dàt is niet zo verschrikkelijk, om in onze gezonde dagen aan onszelf te moeten gaan wanhopen! Als wij het nog nooit gedaan hebben, dan is het hoog tijd, anders zijn wij mans genoeg om in de zonde te blijven leven. Opdat het alarmgeroep eens geboren wordt: "Zie op mij in gunst van boven".

Om eens bij Hem te zoeken of er nog redenen uit God zijn tot hoop voor zo'n schepsel, of er nog een mogelijkheid is om zalig te worden, het verderf te ontvlieden, want dat de verdoemenis voor zó'n mens klaar moet liggen. Zodat wij God gaan noden, en Zijn genade die ons gepredikt wordt eens nodig gaan krijgen. Er ons werk van gaan maken om aan de genadetroon gebonden te zijn met onze staat van oordeel en vervloeking. Laat daarom de Wet maar eens gaan eisen: "Gij zult" en "Gij zult niet". Laat ook de Evangelie-eis maar eens gaan komen: als je Jezus niet als het Hoogste liefhebt, kun je Zijn discipel niet zijn, en als je God niet als het Hoogste liefhebt en je naaste als jezelf, dan ben je in een staat van vervloeking.

Laat de Wet zijn werk maar gaan doen, en het Evangelie daar maar eens zijn stempel op gaan zetten, dat wij in een staat zijn die geheel ondeugdelijk is, opdat wij gaan verstaan dat Jezus' Woord waarheid is: "Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien", en wij dat zelf moeten gaan toestemmen en moeten zeggen: dat is echt waar, want dat zie ik zelf, die zaken zijn niet anders. Wat moet ik zó in de hemel gaan doen? Daar kan ik zo niet verkeren; dan moet er eerst schoonmaak in mijn hart gehouden worden, eerst de vijandschap en dat vuile boeltje opgeruimd worden, en dan zal er eerst eens waarachtige liefde tot God en de naaste moeten zijn.

Maar, het kan wel, dat men God boven alles gaat liefhebben en de naaste als zichzelf. Het kan ook wel dat men Jezus gaat liefhebben boven vader, moeder, broers, zusters, vrouw, kinderen, boven al het zien- en zinlijke, ja zelfs boven het eigen leven, maar ... in geen andere weg dan in zondekennis. Want daarbuiten kan het niet. Als het daarbuiten gaat is het slechts een gemoedelijkheid, maar geen hartezaak.

Het hart is de zetel van satan en van de zonde, en daar moet inbreuk op gemaakt worden, zodat hetgeen oorspronkelijk heerschappij voert, vooreerst een knak krijgt, en er eens wat tegenover komt, tot het ten laatste geheel te gronde gericht wordt, opdat hetgeen wat God wil er eens heerschappij gaat voeren. Als wij dan ten einde raad zijn - ik wéét het niet meer, het oordeel ligt voor mij klaar - en er komt dan bijvoorbeeld openbaar, dat God, zo'n mens als ik ben, kàn maar ook nog wíl aannemen en zaligen, kan het dan dat er liefde gaat werken in ons hart tot zulk een God? Dat zal toch wel gaan, hè?

Ten andere: als wij nu eens helemaal bij onszelf ten einde raad zijn, geheel bij onszelf moeten wanhopen, en God ontdekt ons Zijn Zoon, dat Die Zaligmaker is, in Wie alles is wat wij tot zaligheid nodig hebben, en wij gaan zien, dat wij niet zalig kunnen worden door werken of verdiensten, maar dat het volkomen kan uit de arbeid van Jezus Christus eenmaal aan het kruis geschied, zou er dan geen liefde in ons hart gaan werken tot zo'n Koning, Die de dood inging om ons van de dood te verlossen, Die rijk en troon verliet en in deze vreemdelingenstaat kwam om ons een thuis bij God te bezorgen? Ja toch, hè?

Wij hebben toch een redelijke godsdienst? Zoals wij nu gesproken hebben, dat kan toch een ieder begrijpen en verstaan? Dat alles kan dan onder onze zonde openbaar worden, uit Gods genade, en Christus' eeuwige liefde, zodat dat overwicht op ons gaat krijgen en beslag op ons komt te leggen.

Nu zegt Jezus hier: "Die vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig; en die zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig." Jezus is zulk een Koning, dat Hij zegt: Ik wil helemaal de hoogste en de eerste plaats hebben. Er mag dus naast en boven Hem níets zijn, noch vader, noch moeder, noch iemand of iets anders, niets. Hij moet volstrekt de eerste plaats hebben. Is dat billijk en betamend? Ja, ten volle! Is dat recht? Ja, in alle opzichten! Denk eens in: wat deed Hij om zondaren te kunnen bezitten? Hij verliet toch rijk en troon, wilde ons vlees en onze natuur aannemen, wilde in ons oordeel inkomen, om ons van het oordeel te verlossen, wilde de strijd aanbinden met de overste dezer wereld, opdat Hij ons in Zijn overwinning zou doen delen.

Ja, Hij wilde Zichzelf volkomen opofferen, opdat wij zalig zouden worden, geheel en al uit genade. Daar wij niets konden aan- of toebrengen zo wilde Hij alles doen. Wat is er nu betamender dan dat Hij de eerste plaats inneemt?

Laat ons dit nu eens gaan bezien in de jammerstaat waarin wij zijn. In zoverre er geloof is, dat wij zalig kunnen worden uit Gods eeuwige genade, en dat in en door Jezus Christus, zo kan Hij ons alles aanbrengen tot zaligheid. Wat kunnen onze vader of moeder aanbrengen, onze broers, zusters, vrouw, kinderen, geld, goed? Wat is er bij machte om ons leven aan te brengen in onze jammervolle staat? Wie is er van Gods volk die ons dat kan aanbrengen? Die allen kunnen ons ook niets bezorgen.

Maar nu kan Jezus Christus ons alles aan- en toebrengen wat wij tot het leven en de eeuwige zaligheid van node hebben. Want Hij is daartoe de Machtige. Nu wil de Koning, dat wij dat zó zouden gaan beleven (onze zonde, en de algehele armoede buiten God en Jezus), dat wij niet onze ouders of kinderen minder zouden gaan liefhebben, maar dat wij zouden gaan bemerken: Oh! wat een armoede, ik heb niets aan hen! Voor de dag zou komen: ik sta helemaal alleen, en nu, Heere Jezus, moet ik alles van U hebben! Zó wil Hij ons onder onze zonde, en in onze naakte, blote armoede gaan leren, dat Hij alleen alles is, en er buiten Hem niets is.

Neem als voorbeeld eens, dat er iemand is die kan lopen genieten met: "Ja, dat woord had ik nog in mij, en die tekst kwam nog bij me, en dat was nog zo echt", dan zou hij zich nog aardig kunnen ophouden met vader, moeder, zoon, dochter, over de aangename gesteldheden en toestanden. Maar als nu eens de naakte, blote armoede voor de dag komt: alles wat wij nodig hebben in Christus, wij zelf niet het minste hebben, en onze vader en moeder, ja wie ook, ons niets kunnen geven, en wij hun niet, maar alles in Christus is, in welke verhouding komen wij dan te staan?

Dan zullen wij om Zijntwil hier alles gaan verlaten en zal, als vanzelfsprekend, de Koning gaan rijzen, en boven alles gaan uitblinken. Wij mogen hier vader, moeder, broers, zusters, man, vrouw, kinderen hebben, maar ... welke plaats neemt Jezus in? Is Hij het Hoogste?

De Wet vordert, dat wij God boven alles liefhebben. Als dat niet gaat, is het dan op zijn plaats om zo te handelen: laat die Wet nu maar, want dan zeg ik maar: mocht ik maar eens iets hebben. Neen! Want Christus is Eénswezens met de Vader, en vraagt ons ook op, niet ten dele, maar geheel ons hart. Hij moet de allerhoogste en eerste plaats hebben.

Nu komen wij tot zulk een overeenstemming in dat werk, dat die nu de Vader niet liefheeft, die heeft ook de Zoon niet lief; en die de Zoon niet liefheeft, die heeft ook de Vader niet lief. En die zich het Evangelie niet onderwerpt, staat ook dwars tegenover de Wet. Want als de Wet vordert om God lief te hebben boven alles en de naaste als zichzelf, en wij eren dat niet, en gaan er niet mede akkoord, dan gaan wij ook niet met Jezus akkoord, Die zegt dat Hem de eerste en de hoogste plaats toekomt. Waarom niet? Omdat wij nog veel te veel ruimte in en bij onszelf en buiten God en Christus hebben. Veel en veel te veel ruimte.

Nu nog een stapje verder. Wanneer dan die Koning zó het hoogste gaat worden, dat dat zetting in ons gaat verkrijgen, zodat smart, jammer, weedom, heimwee ons zó gaan bezetten, en er werken gaat: ja, ik kan alles wel missen, maar U, Heere Jezus, niet meer. Dat het als onze dood gaat worden, dat wij buiten God en Christus zijn, wat is dan het geval? Dan wil Jezus gaan zeggen: neem Ik zo'n plaats in? Dan wil Ik u gaan erkennen voor Mijn discipel, voor Mijn volgeling.

Wij lezen nog van die ouderlingen die tot Jezus kwamen aangaande de knecht van die hoofdman over honderd, van wie zij zeiden: "Hij is waardig, dat Gij hem dat doet; Want hij heeft ons volk lief, en heeft zelf ons de synagoge gebouwd." Zo wil de Koning ook openbaar brengen, dat Hij zó is, dat juist als wij buiten Hem niets hebben, Hij ons aanmerkt waardig te zijn dat Hij met ons gaat delen. Hij wil onder ons dak komen, ja in ons hart komen door waar geloof. Zó wil Jezus zijn.

Hij wil Zich gaan bewijzen aan zulke rampzaligen, aan zulke ellendigen in zichzelf, die buiten Hem geen leven hebben. Zie nu eens de zoete overeenstemming die hier is. Daar wij niet meer op God tegen hebben, en op Zijn Wet, die vordert dat wij God boven alles liefhebben en de naaste als onszelf, en wij moeten bekennen dat de Wet heilig is, en het gebod heilig, rechtvaardig en goed, maar wij zo niet zijn, dan worden wij dermate vernederd onder onze zonden, dat wij de Wet boven alles gaan stellen.

Dat deed de moordenaar aan het kruis ook, die gaf de Wet zo'n plaats dat hij tegen degene die daar ook hing zei: "Wij ontvangen straf, waardig hetgeen wij gedaan hebben." Dat was goed! Wat zij onderworpen waren, was hun eigen schuld. Als wij zo'n plaats innemen, dan hebben wij het oordeel rechtvaardig verdiend, want wij moeten de Wet boven alles gaan stellen.

Welke plaats neemt Christus dan in? Is Hij dan niet de enige Plante van Naam? Wordt Hij dan niet alles voor ons? Is Hij dan niet alles? Geldt daar dan niet van, dat Hij, de Vrucht der aarde, tot voortreffelijkheid is? Daar gaat Hij waarlijk het hoogste worden, boven vader, moeder en alles.

Hebben wij iets lief boven Hem, dan zijn wij Zijns niet waardig. Maar als wij nu niets meer boven Hem hebben, en wij God eren in Zijn recht en in Zijn Goddelijke Wet, daar zal, waar God Zijn eer zoekt, Zijn recht en Wet handhaaft, ons afsnijdt in Adam, Jezus Christus ons opvangen, onze grond worden. Als wij dan zeggen: "Heere Jezus, dat Gij mij neemt en zaligt!" Dan zal Zijn Woord zijn: "De poorten der hel zullen Mijn gemeente niet overweldigen", of Hij zeggen wil: hoor eens vriend, daar had gij op kunnen rekenen! Want als gij nu alles verlaat om Mij nentwil, Mijn Vader eert en de Goddelijke Wet als het hoogste stelt en Mij liefhebt zelfs boven vader, moeder, zoon en dochter, boven alles, hoor eens, dan had gij daar op kunnen rekenen! Want dat is Mijn ambt om, als er iemand oprecht wordt, alles buiten God en Mij loslaat, voor hem alles te zijn. Dat kunnen wij daar gaan ervaren.

En dat blijft wet, ook als Christus ons genomen heeft. Dan wil Hij dat het zo blijft, dat wij niets liever hebben dan Hem alleen. Blijft dat zo, naar aanleiding van: Gij hebt mij genomen en gezaligd? Neen! Hoe dan wel? Wanneer wij verder blijven ervaren, wé Hij genomen en gezaligd heeft, dat Hij als het ware Zich een hoopje verderf heeft toegeëigend, en dat wij nu niet hoger kunnen komen dan al grondiger de dood onszelfs te leren kennen, hoe zal juist dan Christus gaan uitblinken boven het liefste dat wij op aarde hebben! Hoe zal Hij ons hart dan inpakken als de enige Bedienaar des Heiligdoms, zodat het is: "Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!" Dat hebben wij steeds nodig.

Want Hij vraagt naar waarheid in het binnenste, niet wat onze tong belijdt. Als ik belijd: Heere Jezus, ik heb U als het hoogste lief, dan kunnen tegelijk vader, moeder, vrouw, kinderen of wàt er op dit benedenrond ook is, een hogere plaats innemen dan Jezus. Het kan zijn dat wij een vijandige vader, moeder, zoon of dochter hebben waar wij mee omgaan omdat het bloedverwanten zijn, maar als wij die, om ze te vriend te houden, eersterangs stellen, dan verloochenen wij Christus, Hem tweederangs stellend.

Het kan ook, dat wij met onze bloedverwanten in éénzelfde dierbaar geloof zijn, maar dat wij het zo goed met elkaar kunnen vinden, waardoor wij er aardig mee kunnen "leven". Als wij tot het besef komen, dat wij níets van Christus genieten, dan is het: "Ik wou dat ik nog maar eens een beurt kreeg, dat ik nog eens wat mocht ervaren." Maar dat gáát zo niet! Jezus Christus moet de eerste plaats innemen. Bij ons niets dan armoede en bij Hem het leven. Dàt is de rechte weg. Nu volgt hier nog dit woord: "En die zijn kruis niet op zich neemt, en Mij navolgt, is Mijns niet waardig." Dàt komt er dan óók nog bij, dat wij het kruis moeten dragen en Hem navolgen. Kruis behoeft niemand te zoeken. Want de één voor de ander, bij wie gaat werken omtrent God en Zijn genade, heeft hier zijn kruis; inwendig, uitwendig, zowel in het één als in het ander. Immers, wij zijn hier waar de troon des satans is.

Op zijn best genomen huist er een nieuw mens in een oud; en in die oude mens woont niets dan verkeerdheid en verderf. Als wij met God en Jezus wensen te delen en te leven, dan hebben wij ook de wereld, zowel de vrome als de goddeloze wereld, tegen. Dus, werkelijk, naar een kruis behoeft niet te worden gezocht, want dat komt vanzelf. Daar zullen wij allen zoveel mee te stellen hebben, dat wij denken: zou er wel iemand een kruis hebben zoals ik heb?

Wat wil Jezus nu? Dat wij alles oppakken en dat dragen; wat er voorkomt, kome er voor. Hebben wij te kampen met onze eigen natuur, onze afkomst en ellende? Pak het op! Met vrome en onvrome wereld? Pak het op! Met de tirannie en de macht des duivels? Pak het op! Inwendig en uitwendig, het één zowel als het ander, wat er ook voorkomt.

Nu vraagt Jezus hier nog wat: om het kruis op te pakken en te dragen. Niet er een weg mee op te gaan die onszelf het best lijkt, maar: Hem navolgen. Want het kruis oppakken alsmede dragen en Christus volgen is niet: het op een plaats brengen waar wij het van de schouders kunnen gooien, zoals men bijvoorbeeld in de Middeleeuwen wel deed door in een klooster te gaan, om een "heilig" leven te leiden, en daar van vroom en onvroom af te zijn, en dan "zalig" in een cel te zitten. Neen, zegt Jezus, daar moet je het niet brengen, je moet geen kluizenaar worden. Wat moeten wij dan worden? Een volgeling van Jezus!

Dus: het kruis opnemen en Hem navolgen. Dat zei Hij ook tot de rijke jongeling. Die zei: "Goede Meester! wat zal ik doen, opdat ik het eeuwige leven beërve? En Jezus zeide tot hem: Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed, dan Eén, namelijk God. Gij weet de geboden...", en noemt dan in het kort de geboden op. De jongeling antwoordde Hem: "Meester! al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid af. Wat ontbreekt mij nog?" Dan zegt Jezus tot hem: "Verkoop alles, wat gij hebt, en geef het de armen, en gij zult een schat hebben in de hemel; en kom herwaarts, neem het kruis op, en volg Mij."

Bedoelt Jezus daarmee, dat hij geen goederen mag hebben? Neen, maar Hij wil hem ontdekken aan de geestelijkheid van de Wet, om God lief te hebben boven alles en de naaste als zichzelf. Nu komt voor de dag, dat Jezus bij hem niet het hoogste was. Jezus voegt er bij: "neem het kruis op, en volg Mij." Maar nu gaat hij bedroefd heen, want hij had vele goederen. Dat zat bij die man in de weg. Wat zit er bij ons nogal eens in de weg, dat wij Jezus niet volgen? Dat wij toch nog wel pad en weg hebben buiten Christus, is een leven waarin voor Christus geen plaats is. Want als er nu voor ons geen pad meer overblijft, dan schiet er niets anders over dan Jezus en Jezus alleen, Die Zelf de Weg is. Wanneer wij met het kruis geen weg meer weten, dan wil Hij ons Zelf voorgaan, en Zelf weg bereiden door dit beroerde leven, waarvan staat dat het aardrijk vervloekt is, en doornen en distelen zal opleveren. Dan zullen wij leren kennen, dat Christus voorgegaan is en voorgaat, pad makend. Maar dan moeten wij ook het kruis oppakken, zodat er geen weg overblijft om zelf te gaan, dan wil Christus ons voorgaan. Hij is toch zo'n gezegende Koning! Dat kunnen wij in vrucht gaan genieten als wij Zijn volgeling, Zijn discipel zijn.

Als wij Hem nu volgen, Zijn discipel zijn, dan zal ook openbaar worden: die Mij liefheeft zal van Mijn Vader geliefd worden. Eert de Vader de Zoon, dan ook degenen die Hem volgen, die Hem aanhangen met hun ganse hart. Daar zijn zulke zoete vruchten aan verbonden, zodat wij moeten bekennen, dat Christus het kruis zo heeft verzoet, dat zelfs in het bitterste kruis voor de dag komt: ik kan het niet laten, ik moet eerst mijn geest eens luchten, want: o, dierbare Jezus, Bron van vreugd, Gij schenkt voor één pond kruis wel duizend ponden vreugd. Dan is het één aan het ander verbonden. Dan zullen wij Christus als het hoogste eren, liefhebben; dan zal de weg niet zwaar zijn, maar licht. Dan zullen wij ervaren wat Jezus' eigen woord is: "Mijn juk is zacht, en Mijn last is licht."

Dat het de Heilige Geest aan ons heilige en achtervolge, dat wij Jezus Christus de plaats geven, en ook het kruis opnemen, en Hem navolgen, opdat Die Koning Zich uitspreke in de werken van Zijn liefde in ons; en waar wij Hem de hoogste liefde waardig achten, Hij ons Zijn liefde waardig acht, opdat wij gelegenheid hebben de Naam Zijner Majesteit er uit te bedanken. Amen.

Slotzang.

Psalm 29: 6

Looft den HEER, Die wond'ren werkt;...

Zegen.

Gaat voorts heen in vrede, en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen.